

„...hírnév nélkül maradnak...”

(Platón, Lakhész)

Bandi öcsém emlékének.

A plátói dialógusnak egyik-másik szereplőjének szinte csak a neve maradt fenn: Euthüphrón, Lüsizisz, Menón. A létező: a telt, a szilárd; a név az űr. Hír? Név? Hírnév? „Hír nélkül maradnak.” Pedig Szókratész beszél hozzájuk. Belső árnyak?

A neves költő nem marad hír nélkül. (Hírnév nélkül.) Nevezetes lesz. Bátor. Gyerekkoromban sokat fociztunk a Báthori-szobornál. Báthori persze nem focizott velünk. Ő híres ember volt. A híres ember nem focizik. A neves költő költ. Sokat vagy keveset. Az a híres költő, aki neves. Anonymus névtelenül ül szobortalapzatán.

Szókratész (jó) daimónja. Szókratész daimónja a tüsszentés volt. Volt, aki veleszületett. (Démonával.) Az én démonom virágsuhogás volt. Virág. Mária. Fehér lilium. Ma a tűzlilium a kedvenc virágom.

Felesleges. Felesleges azon őrlődni, hogy ki a neves, ki a névtelen. Zokszó nélkül viselem, hogy nem ér a nevem. Vagyok, aki vagyok. Am I that I am? – mint öreg barátom, Brion Gysin mondaná.

Veled. Veled mindig úgy éreztem, hogy fiatal vagyok. S akkor mindegy, hogy az ember neves vagy névtelen. Ma már: nem ér a nevem. Nem játszom. Nem kockáz(tat)ok. (Mégis nehezen viselem. Ez az igazság.) Hetvenkét éves névtelen. Neve-sincs. Nefelejts. „Hírnév nélkül maradnak” a temetetlen holtak. Hírnév nélkül maradnak mindazok, akikre nem mosolyog a szerencse. Akik nem keresik Fortuna kegyét. Nem kegyencek. Állvány nélküli festő. Szerződés nélküli futballista. Szókratész, akinek nincs daimónja. Desdemon(d)a. A felfedezetleneknek beesteledett. A karthauzi névtelen. A névnek is árnyéka van. (A hírnévnek.) Íriszből koszorú. Bodzavirág. (Édes is, mérges is.) Hír és név nélkül maradunk. Maradona, a szerződés nélküli futballista. Ide-oda pattan a labda. Felerősítjük a táskarádiót. Lelőjük a békegalambot. Ennek már a fele se tréfa. Fele se. Trèfle: három levelű lóhere. Törődik vele a fene.

Név a dialógusokból: Lakhész, az éhenkórász. Hallgatnak a névtelen bölcsek. „A római államokban a rabszolgákat jog szerint nem illeti meg név, mert nem léphetnek fel önálló személyiségként.” (Cassirer) Névtelen az írás rabszolgája. Zsengellér neves futballista volt. Telepes rádió: név szerint felsorolják a hírekben mindazokat, akik bármit is tettek a tettek mezején.

„Mezei futballista” – mondták annak idején, persze nem Zsengellérről, nem Zsákról. (Rossz név egy kapusnak. Rossz ómen. Oláh Géza jobb nevű kapus volt, neves portás.)

Most indul a következő világbajnokság. Bajvívó bajnokoknak jó daimónja van, jó lelke. Lelkesednek a jó szellemért. A szellemi javakért. A javasasszonyokért. Az asszonyokért. (Az enyémnek most is érzem illatát. Szaga van, mint az ibolyának.) Ibo-lyán túli sugarak. Petőfi mondta Teleki Sándornak: „druszám, igyunk egy sugárt!”

Sugárterápia. A fényes szelek nemzedéke. Nemzedékek kisugárzása. Bánom is én! (Bánom.) „...hírnév nélkül maradnak...” Érem nélkül. Az aranylábú fiúk. A ganajtúró bogarak. Almagest. Gesztus. Gesztenye. Nyári piros almagest. Párta alatt, nyári piros párta alatt. A fa alatt. (Mennydörgéskor.) Almás. Pita. Alattomos be(le)csúszások. Petőfi mondta Teleki Sándornak. A fa alatt. „Nyári piros alma.” Derekas helytállás. Bajnokok leszünk. A bajnoknak daimónja van.

Bajnok-daimonja.

Fair play-díjas javasasszony. A fa alatt. Érzem a szagát. „...hírnév nélkül maradnak...” – szélről legeljetek! Báró Sobri Jósika. Erdély. (Jelenleg nem kapható.) Nem kapható semmi jóra. Jósika. A hunok királya. Heléna a kertek alatt. Nyári piros alma. Kolorádóbogár. Szemet szeméért. Szemérem testedért.

Pecsovics. Vicsorít. Szagol. Alulról szagolja Ibolyát. (Rózsát.) Kockatészta. Tésztagyár. Zsák. Almagest. Szusza Ferenc is jó futballista volt.

Házi szöttes. Házi túrós lepény. Telepesek. Rokkant telep. (Itt születtem.) Hadi-rokkant telep. Teleprádió. „Zsengeller halott. Halottak az istenek.” Zsong a pálya. Kezdődik a világbajnokság. Maradona a kezdő tizenegyben. Marad még két-három „helyzet”. Maradona kapura lö. Az argentinok nagy esélyesek.

Furcsa pasas ez a Jósika. Bakucz Jósika. Lötéri eredmények: három halott. (Bakucz, Parancs, Siklós.) Sugárkezelés. Öcsém szénné égett arca. (Torokrákja volt.) Kórházlépcsők. Folyosók. Kerekesszéken tolták. „Rosszabb, mint a mérges gáz / Megöl, mint a Gauloise.” Vagy a Gitane. Fejére tették a sisakot. Mégis szénné égett az arca. Leég a pofámról a bőr, mondta. (Egyébként nem panaszkodott.) Mentőmel-lény. (Ha anyánk ott lett volna.) Égett szag a mentőautóban. „Az ember az istenek tréfája és játéka” (Platón). Szirének hangja. A halál közelsége. (Hirtelen halt meg.) Urna. Urnája a dunavecsei temetőben. „A lélek úgy vívja meg az élet harcát, mint egy atléta: csak akkor kapja meg az öt megillető díjat, ha már véget ért a küzdelem.” (Plutarkhosz, Szókratész daimónja).

Nagy András. Élt hatvankét évet.

